

Rana kommune
Postboks 173
8601 MO i RANA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Endre Aaen,

Pålegg om stans av snødumping i Ranavassdraget - Rana kommune

Vi viser til varsel om pålegg sendt til dere den 11.09.2024.

Statsforvalteren i Nordland vedtar herved at Rana kommune skal stanse all dumping av snø direkte i Ranelva og tilhørende sidevassdrag. Pålegget gjelder oppover i Ranavassdraget fra Mjølan molo og omfatter Grindvika/Ånesbukta.

Pålegget gis etter forurensingsloven § 7 fjerde ledd.

Dere kan klage på vedtak, til Miljødirektoratet innen tre uker. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes til Statsforvalteren i Nordland.

Bakgrunn

Statsforvalteren mottok den 27.03.2023 bekymringsmeldinger om dumping av snø i Ranavassdraget ved to steder i Ranelva. På bakgrunn i bekymringsmeldingen, og vårt pågående arbeid med regulering av brøytesnø, ble dere i brev datert 08.07.2024 bedt om å redegjøre for håndtering av brøytesnø i Mo i Rana. Vi mottok svar fra dere den 22.08.2024 der kommunen redegjør for at det dumpes snø i Ranelva ved Sjøforsen, Selforsbrua og Ytteren i tillegg til at det dumpes snø i Ranfjorden ved Mo i Rana Havn.

Med bakgrunn i den oversendte dokumentasjonen varslet vi den 11.09.2024 at vi ville gjøre vedtak om pålegg om stans av dumping av snø i Ranavassdraget. Dere ble gitt tre ukers frist for å komme med kommentar på varslet. Vi kan ikke se å ha mottatt svar, og gjør dermed vedtak her i tråd med varslet.

Vurdering av forurensningsfare

Vanlig forurensning fra trafikk er normalt unntatt forurensningslovens bestemmelser om krav til utslippstillatelse. Selv om det her er trafikkforurensning vi snakker om, vil oppsamling av brøytesnø gi en oppkonsentrering av de forurensende stoffene som vanligvis er å finne langs veiene og på trafikkerte arealer slik at lovens krav til tillatelse etter § 11 vil kunne tre i kraft.

Brøytesnø vil kunne inneholde søppel og vesentlige mengder sand, støv, salt, olje og miljøgifter som tungmetaller. Prøvetaking av brøytesnø og slam fra smeltet snø i Nordland viser forhøyet innhold av miljøgifter, herunder oljeforbindelser og tungmetaller tilsvarende tiltaksklasse 3 for forurenset grunn. Dumping av brøytesnø og smeltevann fra lager for brøytesnø vil derfor kunne utgjøre en vesentlig forurensningskilde.

Vurdering av naturmangfold og miljøtilstanden i Ranelva og Ranfjorden

Ranelva

Nedre del av Ranelva (156-285-R) er klassifisert som en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF), og økologisk potensial er moderat og kjemisk tilstand er god. Tilstanden i SMVF skal beskyttes mot forringelse og forbedres med sikte på at vannforekomstene skal ha minst godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand jf. vannforskriften § 5. Nedslamming og forsøpling av substrat kan føre til en negativ endring i miljøtilstanden. Fordi det ikke foreligger vurderinger som viser hvordan dumping av snø vil påvirke vannforekomsten, og spesielt forvaltede arter i vannforekomsten, viser Statsforvalteren til naturmangfoldloven § 9 om føre-var-prinsippet.

Ranfjorden, med Ranavassdraget, ble vedtatt vernet som nasjonal laksefjord og nasjonalt laksevassdrag 15. mai 2007. Som følge av vernet skal villaksen ha en særlig beskyttelse. Laksebestanden skal beskyttes mot inngrep og aktiviteter i vassdraget, og i de nærliggende fjord- og kystområdene. Det skal ikke tillates nye tiltak og aktiviteter som kan skade villaksen. Ranfjorden og Ranavassdraget skal derfor beskyttes mot nye tiltak som har tredd i kraft etter 15. mai 2007. Det er lagt ned en betydelig innsats i Ranavassdraget. Siden rotenonbehandlingen i 2014 og 2015 er det gjennomført fisk- og bunndyrundersøkelser fra 2016-2024. Fiskebestandene i Rana er fortsatt under reetablering, og av den grunn sårbare for negativ påvirkning.

Nederst i Ranelva ligger Engasjyen naturreservat som inneholder den rødlistede arten Nordlandsglattkrans. Arten er følsom for nedslamming. Det er usikkerhet knyttet til hvordan dumping av snø i vassdrag kan påvirke arten. Siden påvirkningen av dumping av snø ikke er kjent, er det viktig å utvise forsiktighet før slike tiltak iverksettes.

Ranfjorden

Ranfjorden har er registrert som SMVF og står i vann-nett oppført med moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Vannforekomsten er i stor grad påvirket av industriutslipp, gruvedrift og utslipp fra havneaktivitet.

Dumping av snø ved Mo i Rana Havn vil foregå i et område med stor påvirkning fra havneaktivitet. Dette vil medføre at det vil være vanskelig å skille mellom påvirkninger som kommer av snødumping, sammenlignet med annen aktivitet i området. Dumping av snø vil kunne føre til økt tilførsel av sediment i nærområdet der dumpingen forekommer. Påvirkningen som kommer av å dumpe snø ved Mo i Rana Havn vil sannsynligvis ikke føre til en vestlig endring i påvirkning av resipienten sammenlignet med annen urban avrenning til vannforekomsten, utover at utslippet vil oppkonsentreres.

Vurdering av kost nytte

Dere har i redegjørelsen skrevet at det normalt dumpes ca. 3000 m³ snø, 210 lastebillass, fordelt på de tre steder i Ranelva. Kommunen dumper også opp til 38 000 m³ snø ved Mo i Rana Havn. Basert på antallet lastebillass som dumpes i Ranelva kan vi ikke se at det foreligger en vesentlig kost nytte av å dumpe en begrenset mengde snø i Ranelva, sammenlignet alternativ håndtering, slik som lagring og smelting på land eller dumping i Ranfjorden ved Mo i Rana Havn som en mindre følsom resipient.

Vurdering av søknadsplikt for dumping av snø ved Mo i Rana Havn

Kommunen dumper vestlige mengder med brøytesnø ved Mo i Rana Havn. Dumping av snø ved Mo i Rana Havn skjer til et område med vesentlig påvirkning fra industri og havneaktivitet. Vi vurderer derfor at dumping av snø ved Mo i Rana Havn sannsynligvis ikke medfører vesentlig risiko for ytterligere forringelse av vannforekomsten. Vi er derfor av den vurdering at dumping av snø ved Mo i Rana Havn kan anses som et forhold omfattet av forurensingsloven § 8, om tiltak som ikke medfører nevneverdig skade eller ulempe. Vi vil derfor ikke kreve tillatelse til dumping av snø ved Mo i Rana havn.

Dette unntar ikke Rana kommune fra sin plikt til å i størst mulig grad unngå forurensning. Kommunen bør derfor se etter alternativer til dagens håndtering av brøytesnø. Muligheten til å dumpe snø ved Mo i Rana Havn vil kunne opphøre dersom det skulle vise seg at snødumpingen fører til vestlig påvirkning av vannforekomsten, herunder muligheten til å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomsten, eller dersom tiltaket vil være til hinder for gjennomføring av tiltak etter vannforskriften.

Dumping av snø ved andre lokaliteter enn Mo i Rana havn vil kunne være omfattet av kravet til tillatelse etter forurensingsloven § 11, og skal ikke forkomme uten at det foreligger en tillatelse eller vurdering etter forurensingsloven § 8 fra Statsforvalteren i Nordland.

Pålegg om stans

Statsforvalteren er av den vurdering at dumping av brøytesnø fra Mo i Rana vil kunne utgjøre en forurensningsrisiko, og dermed vil kreve en tillatelse etter forurensingsloven § 11. Vi kan ikke se at det foreligger en vestlig nytte av å dumpe snø i Ranavassdraget sammenlignet med kostanden av alternativ håndtering, slik som lagring på land eller transportere snø til Mo i Rana Havn for dumping.

Med bakgrunn i forurensingsloven § 7 fjerde ledd gjør vi her vedtak om at Rana kommune skal stanse dumping av snø i Ranavassdraget. Vedtaket gjelder fra dagens dato.

Pålegget gjelder all dumping av tilkjørt¹ snø som dumpes i Ranavassdraget fra Mjølan molo og videre oppover i vassdraget. Pålegget gjelder både hoved og sidevassdrag.

Pålegget gjelder snø der kommunen er ansvarlig eller utførende for snøbrøytingen. Kommunen er også pliktig til å informere andre om vedtaket, i tilfeller der kommunen er kjent med at det

---

¹ Pålegget gjelder ikke snø som naturlig, eller direkte av ordinær brøyting havner i vassdraget. Flytting av brøytekanter vil være å anse som flytting av snø og faller under definisjonen av tilkjørt snø.

forekommer snødumping. I tilfeller der kommunen gjør andre oppmerksomme på vedtaket ber vi om at oversendelse av pålegget arkiveres av kommunen.

Andre som har mottatt dette pålegget anses som varslet om vedtakets virkning og skal forholde seg til påleggets hensikt og virkeområde.

Dumping av snø som forekommer til Ranavassdraget etter vedtak om pålegg om stans er gitt vil være straffbart etter forensningsloven § 78 og § 80.

Klage på vedtak

Dere kan klage på vedtaket, til Miljødirektoratet, innen tre uker fra det er mottatt. En eventuell klage bør begrunnes og sendes til Statsforvalteren i Nordland. Klage sendes til vårt postmottak og merkes med saksnummer 2023/2381.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Endre Aaen
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent